

gemeente
Waarschoot

HAND IN HAND VOOR EEN LOKAAL OUDERENBELEID

INHOUDSTAFEL

Voorwoord	3
1 Demografische vooruitblik.....	4
2 De “nieuwe” oudere: een portret	6
2.1.1 Groeiend besef van eigenwaarde.....	6
2.1.2 Een weerbare houding tegenover het dysfunctioneren	6
2.1.3 Hogere opleiding	7
2.1.4 Man – vrouw beeld in de maatschappij.....	7
2.1.5 Vertrouwdheid met moderne techniek	7
2.1.6 Grotere verschillen in levensstijl en cultuur.....	7
2.1.7 Geëngageerde tijdsbesteding.....	7
2.1.8 Houding t.o.v. beroepsloopbaan	8
2.1.9 Grotere mobiliteit.....	8
2.1.10 Vanzelfsprekendheid van basiscomfort	8
2.1.11 Toenemend gebruik van externe en commerciële diensten.....	8
2.1.12 Grotere koopkracht	8
2.1.13 Groeiend gevoel van onveiligheid.....	8
2.1.14 Zorgbehoeften.....	9
2.1.15 Ter illustratie: de 50+ door de ogen van een trendwatcher.....	9
3 De Waarschootse Ouderenadviesraad	11
3.1.1 Samenstelling Ouderenadviesraad Waarschoot - 2007-2012.....	11
3.1.2 Programmatie tot 2008	12
3.1.3 Toekomstvisie.....	15
4 Behoeftenonderzoek	16
4.1 Methodiek van het onderzoek	16
4.2 De resultaten van het onderzoek.....	16
5 De resultaten vertaald naar de praktijk	20
5.1 Veilig wonen.....	20
5.2 Sport & bewegen.....	22
5.3 Mobiliteit	23
5.4 Veiligheid in al zijn aspecten	24
5.4.1 Zorgen voor eigen fysieke veiligheid.....	24
5.4.2 Veilig op straat	24
5.4.3 Propere buurt.....	26
5.5 Vorming	26
5.6 Bibliotheekgebruik.....	27
5.7 Lokaal dienstencentrum (LDC)	27
5.7.1 Een centrale ontmoetingsplaats.....	27
5.7.2 Zorgverlening	27
5.7.3 Op werkbezoek in LDC “MUIDE”	28
5.7.4 Een lokaal dienstencentrum, ook in Waarschoot?!.....	30
5.7.5 Haalbaarheidsstudie	31
BIJLAGE: DECREET OUDERENPARTICIPATIE EEN (NODIGE) STIMULANS VOOR LOKAAL OUDERENBELEID?.....	32
BIBLIOGRAFIE	33

VOORWOORD

Vergrijzing, verzilvering, ontgroening, ... het zijn termen die aangeven dat het aandeel van de 60-plussers in onze bevolking aanzienlijk toeneemt. Tegen 2010 zal het aantal ouderen in het Meetjesland toegenomen zijn met 16%.

Vanuit het bestuur, voorzieningen en verenigingen moet voldoende rekening gehouden worden met deze belangrijke groep uit de bevolking. Bovendien is het belangrijk na te gaan of we voldoende georganiseerd zijn op de verwachte aangroei.

Ouderenbeleid is een heel breed beleid. Met 1 op de 4 inwoners ouder dan 60 jaar komen gemeente en OCMW dagelijks in contact met ouderen.

Het groeiend aantal ouderen heeft onvermijdelijk zijn consequenties op lokale beslissingen. Tot recent was er weinig of geen beleidsparticipatie van ouderen. Deelname beperkte zich meestal tot het organiseren van activiteiten allerhande. Was er dan al sprake van een seniorenraad, of een ouderenadviesraad, dan nog werd aan de functie van "advies" meestal voorbijgegaan.

Het decreet van 30 april 2004¹ wil hier verandering in brengen. Het wil een eerste aanzet zijn om ouderen te stimuleren deel te nemen aan het lokale beleid. Door o.a. subsidies, het aanstellen van een schepen specifiek bevoegd voor ouderen, alsook de ondersteuning via een ouderenbeleidscoördinator wil de Vlaamse Overheid alvast een duwtje in de goede richting geven.

Het ouderenbeleidsplan is hier eveneens een onderdeel van. Samen nadenken over de noden en de behoeften van de heterogene groep dat de 60-plussers zijn, het formuleren van een aantal knelpunten en daaraan gekoppeld een paar concrete actiepunten liggen aan de basis van dit plan.

We hopen via deze beleidsnota inspirerend te werken naar de verdere uitbouw van een lokaal ouderenbeleid van en door ouderen, in samenwerking met de plaatselijke actoren.

Ann Coopman
Schepen bevoegd voor seniorenbeleid

De story van Nand.

Tijd om een nieuwe stap te zetten.

Als de gezondheid mee wil en je gespaard blijft van tegenslag of brute pech, dan brei je – als je dat wilt – nog een fantastisch einde aan je levenstraject.

Akkoord, dat mooie liedje blijft ook niet duren en vroeg of laat vergroot het risico op fysieke en verstandelijke aftakeling.

Maar kijk even naar de Vlaamse acteur Nand Buyl, die op zijn drieëntachtigste voor het eerst in zijn carrière de hoofdrol speelt in een langspeelfilm (Vidange perdue van Geoffry Enthoven, 2006).

In een interview beantwoordde hij de éénwoordvraag 'waarom' als volgt: "Wat wil je? Dat ik ga zitten wachten tot ik doodga?"²

1 DEMOGRAFISCHE VOORUITBLIK³

Dat het aandeel van de ouderen in onze bevolking de komende jaren sterk zal aangroeien, is geen geheim. Onderstaande tabellen laten daarover geen twijfel bestaan.

Ouderen in het Meetjesland (1/1/2000)

Gemeente	Inwoners (1/1/2000)	Ouderen					
		Vrouwen		Mannen		Totaal	
		Abs.	%	Abs.	%	Abs.	%
Aalter	18.543	2.035	11,00%	1.667	9,00%	3.702	20,00%
Assenede	13.597	1.752	12,90%	1.372	10,10%	3.124	23,00%
Eeklo	18.970	2.754	14,50%	1.991	10,50%	4.745	25,00%
Kaprijke	6.127	760	12,40%	598	9,80%	1.358	22,20%
Knesselare	7.800	939	12,00%	794	10,20%	1.733	22,20%
Lovendegem	9.292	1.065	11,50%	837	9,00%	1.902	20,50%
Maldegem	22.075	2.804	12,70%	2.309	10,50%	5.113	23,20%
Nevele	10.986	1.314	12,00%	1.147	10,40%	2.461	22,40%
Sint-Laureins	6.524	879	13,50%	772	11,80%	1.651	25,30%
Waarschoot	7.942	1.015	12,80%	841	10,60%	1.856	23,40%
Zomergem	8.231	1.074	13,00%	849	10,30%	1.923	23,40%
Meetjesland	130.087	16.391	12,60%	13.177	10,10%	29.568	22,70%
Oost-Vlaanderen	1.363.672	174.301	12,80%	132.481	9,70%	306.782	22,50%
Vlaanderen	5.952.552	740.010	12,40%	576.757	9,70%	1.316.767	22,10%

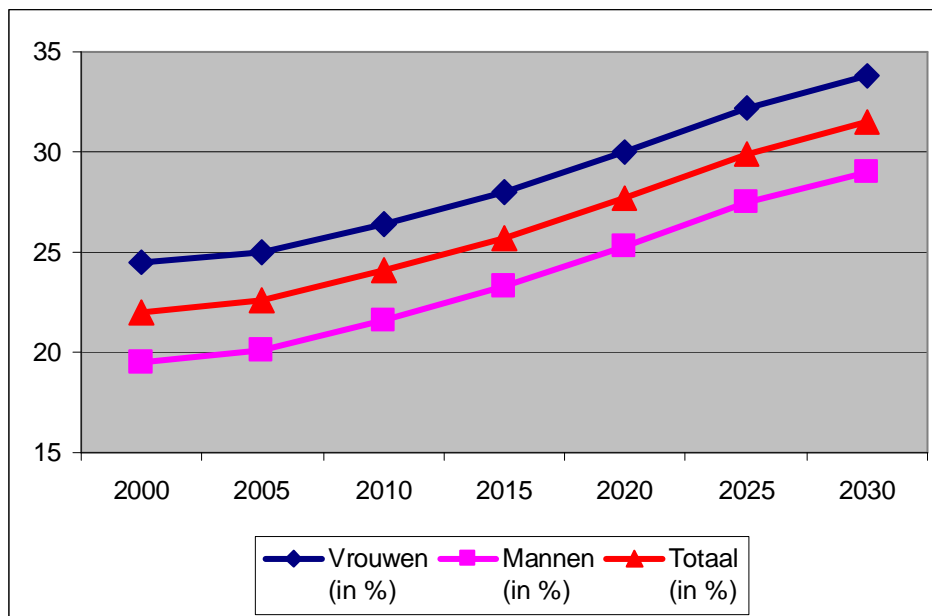
De groep van de ouderen groeit met een paar duizend eenheden de komende jaren en vertegenwoordigt vanaf 2010 goed 25% van de totale bevolking. In vergelijking met Vlaanderen blijft het aandeel ouderen in het Meetjesland iets hoger (0,6%). De vergrijzing is trouwens al een tijdje aan de gang. In 1990 bedroeg het aandeel van ouderen in het Meetjesland nog 20,2%. Projecties na 2010 tonen een aandeel tot 31,46% in 2030 (niveau Vlaanderen). Gezien het grote verschil tussen mannen en vrouwen maken we in onderstaande tabel onderscheid in geslacht.

BEVOLKINGSPROGNOSE VLAANDEREN 2000-2030 (per geslacht)

	Vrouwen (in %)	Mannen (in %)	Totaal (in %)
2000	24,51	19,53	22,05
2005	25	20,11	22,58
2010	26,45	21,65	24,08
2015	28	23,26	25,66
2020	30	25,29	27,68
2025	32,21	27,48	29,88
2030	33,85	29,01	31,46

BRON: NIS

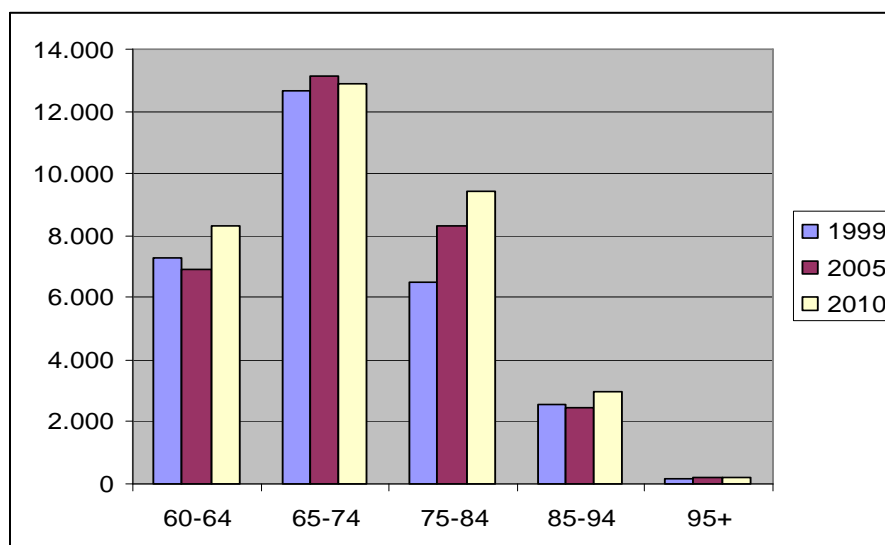
Als men vervolgens nagaat welke leeftijdsgroepen het sterkst aangroeien, ziet men dat de aangroei zich in grote mate laat voelen vanaf de leeftijd van 75 jaar. Terecht spreekt men dan ook van een vergrijzing binnen de vergrijzing of van een verzilvering.

BEVOLKINGSAANGROEI IN HET MEETJESLAND 1999-2010

per leeftijdscategorie

	60-64	65-74	75-84	85-94	95+	totaal
1999	7.310	12.686	6.519	2.542	173	29.230
2005	6.941	13.155	8.297	2.432	198	31.023
2010	8.320	12.865	9.423	2.997	203	33.808
Toename 1999-2010	13,82%	0,01%	44,55%	17,90%	17,34	15,66%

BRON: Ministerie van de Vlaamse Gemeenschap, MIRA projecties, Bewerkingen RWOM

Omwille van de vergrijzing, zal de afhankelijkheidsgraad⁴ in de komende jaren toenemen. De afhankelijkheidsgraad is de verhouding tussen de niet-actieven (jongeren -20 jaar en zestig-plussers) in verhouding tot de actieve bevolking (leeftijdsgroep 20-60 jaar). In Vlaanderen is de afhankelijkheidsgraad vandaag 86% maar in 2050 wordt dit 118% (gegevens Planbureau en NIS).

Binnen de groep ouderen telde de afhankelijkheidsindex voor hoogbejaarden voor elke honderd jongbejaarden in 1996, 66 hoogbejaarden. Dit aantal loopt in 2020 op tot 82 en in 2050 tot 173. De komende 15 jaar zal het aantal zorgbehoevende en dementerende ouderen fors toenemen.

2 DE “NIEUWE” OUDERE: EEN PORTRET

(bron: “... en ze leefden nog lang en gelukkig”. Integraal Ouderenbeleidsplan van het Streekplatform, cel RWOM (Regionaal Welzijnsoverleg Meetjesland, juli 2002)

Een beeld ophangen van “de oudere”, laat staan de oudere van morgen, is een complexe aangelegenheid. Ondanks de stereotiepe denkbeelden over ouderen, is het zo dat de menselijke diversiteit toeneemt met de leeftijd. De verschillen tussen 60-jarigen zijn groter dan tussen 10-jarigen. Als men dan ook nog 60-jarigen en 90-jarigen in één categorie vat, is parallellen zoeken een haast onmogelijke opdracht. Niettemin willen we in dit document een aantal algemeen wijzigende omstandigheden aangeven die de oudere van morgen zullen tekenen. Een ouderenbeleidsplan moet

inspelen op toekomstige behoeften en verwachtingen.

2.1.1 Groeiend besef van eigenwaarde

Ouderen van vandaag zijn opgegroeid in een veeleer conservatieve context, waar er weinig sprake was van opkomen voor jezelf. De ouderen van de 21ste eeuw zullen zich **mondiger** en **assertiever** opstellen, vanuit een groeiend besef van eigenwaarde. Inspraak en participatie in het beleid zal daarmee samengaan. Het autonomiestreven en de **eisen van overleg en inspraak** komen nadrukkelijker op het voorplan. Op vlak van de dienstverlening is meer en meer **zorg-op-maat** (gedifferentieerd aanbod) en cliëntgerichtheid noodzakelijk. Ouderen van vandaag willen kwaliteitszorg. Tevens is er een toenemend individualisme en een afnemende groepsgerichtheid.

2.1.2 Een weerbare houding tegenover het dysfunctioneren

Bij de huidige generatie is een zekere berusting ten aanzien van ziekte en hulpbehoevendheid. Steeds meer ervaren mensen **gezondheid als iets waar je zelf verantwoordelijk voor bent**. Deze tendens zet zich ook door bij ouderen. Mensen willen op de hoogte zijn van medische beslissingen en beslissingen in verband met gezondheid in het algemeen. Men wil inspraak en beslissingsrecht bij medische handelingen.

Euthanasie, palliatieve zorg zijn nieuwe begrippen voor de ouderen. Waar men zich vroeger veelal vanuit godsdienstige overwegingen ging neerleggen bij ziekte is er nu meer actieve betrokkenheid en een zelf in handen nemen van de levenssituatie.

2.1.3 Hogere opleiding

De volgende generatie ouderen zal gemiddeld een hogere opleiding hebben genoten dan de huidige zowel voor mannen als vrouwen. Het **interesseveld van ouderen wordt veel breder**.

2.1.4 Man – vrouw beeld in de maatschappij

Vrouwen hebben veelal een hogere opleiding genoten dan de vorige generaties. Door hun mondigheid en actieve deelname aan het beroepsleven brengt dit wijzigingen in beleidsvorming mee. **Meer vrouwen nemen deel aan het politieke en sociale leven**. Ook op latere leeftijd zullen vrouwen meer hun stem laten horen in beleidsvorming en –beslissingen. Het stereotype beeld van ‘het zwakke geslacht’ verliest meer en meer aan kracht en maakt plaats voor volwaardige, volmondige partners. Een niet onbelangrijke vaststelling is dat bij de oudere populatie het overwicht van vrouwen toeneemt.

2.1.5 Vertrouwdheid met moderne techniek

Ouderen gaan steeds meer om met **moderne technologie**. Inschakeling van moderne technologie en informaticatoepassingen in de dagelijkse woon- en leefsfeer worden steeds meer gewoon.

2.1.6 Grotere verschillen in levensstijl en cultuur

Naast de hooggeschoolden zal er ook steeds een groep laaggeschoolden blijven. Daardoor zullen **residentiële zorgvormen** in de toekomst meer geconfronteerd worden met **uiteenlopende leefstijlen van hun bewoners**. Ook allochtone bewoners zullen hun intrede doen in residentiële en transmurale ouderenzorg. Hun cultuur van opname in familieverband verliest meer terrein door de overname van Westerse waarden en normen.

2.1.7 Geëngageerde tijdsbesteding

Er zijn opvallende verschuivingen in de houding ten aanzien van vrije tijd en vrijetijdsactiviteiten. De generatie van rond W.O. I ziet arbeid als leven en leven als arbeid. Vrije tijd was beperkt. Vandaar dat op pensioen gaan veelal ook betekende ‘op rust gaan’. De generatie van rond W.O. II heeft wel kunnen genieten van een uitgebreide vrije tijd waarbij eigen mogelijkheden en interesses aan bod komen. **Veel jong-gepensioneerden engageren zich in een brede waaier van activiteiten**. Zij zullen daar waarschijnlijk mee doorgaan tot op hoge leeftijd. Dit houdt heel wat mogelijkheden in voor de animatieve en

ergotherapeutische opdracht in de toekomstige ouderenzorg.

In de huidige maatschappij **neemt verenigingsleven, vrijwillige inzet voor anderen, sociale beweging af**. Mensen doen meer iets voor zichzelf en vanuit zichzelf, vanuit hun eigen verantwoordelijkheidsgevoel. Deze tendens zal er waarschijnlijk toe bijdragen dat mensen tot op hoge leeftijd zelf meer verantwoordelijkheid voor hun leven opnemen.

2.1.8 Houding t.o.v. beroepsloopbaan

Momenteel wordt de loopbaan steeds vroeger beëindigd via brugpensioen. Door het vlug verdwijnen van ervaren krachten gaat heel wat deskundigheid verloren. Nu reeds gaan bepaalde bedrijven op zoek naar oudere krachten. In de toekomst zal **de pensioenleeftijd vermoedelijk terug opgetrokken worden** door het tekort dat zal ontstaan aan actieve krachten. Hoewel ouderen voor dit laatste niet altijd vragende partij zijn, is het wel hun wens om zelf te kunnen beslissen wanneer men zijn beroepsactiviteiten stopzet. Bijgevolg moet naar meer flexibiliteit gezocht worden binnen de huidige regeling van pensionering.

2.1.9 Grotere mobiliteit

De toekomstige ouderen zijn **mobiel**er dan de huidige generatie. Beschikken over een auto en reizen naar het buitenland zijn vanzelfsprekende gegevens.

2.1.10 Vanzelfsprekendheid van basiscomfort

De jong-gepensioneerden van vandaag beschikken over een voor hen vanzelfsprekend basiscomfort en een degelijke accommodatie. Zij zullen **hogere verwachtingen** hebben in verband met comfort als ze een beroep doen op een residentiële zorgvorm.

2.1.11 Toenemend gebruik van externe en commerciële diensten

Ouderen leiden een drukker bestaan dan vroeger. Daardoor doen zij vaker een beroep op externe dienstverlening. De toekomstige oudere zal zich steeds **meer wensen te informeren over het beschikbare aanbod** om zonedig een gefundeerde keuze te kunnen maken voor één of andere vorm van ouderenzorg.

2.1.12 Grotere koopkracht

De inkomenssituatie van de ouderen verbetert, vooral bij 65-plussers **vergroot de koopkracht**. De pensioenen zijn gestegen. Door de arbeidsparticipatie van meer vrouwen ontvangen veel gezinnen een tweede volwaardig pensioen. Pensioensparen en aanvullende pensioenvoorzieningen zorgen eveneens voor een hoger inkomen.

2.1.13 Groeiend gevoel van onveiligheid

Bij sommige ouderen is er een **toenemend gevoel van onveiligheid**. De **criminaliteit** stijgt, ouderen zijn vaak weerloze slachtoffers. Ook de **verkeersdruk** eist zijn tol. We leven in een haastige maatschappij waar er vaak minder geduld is tegenover ouderen die zich traag bewegen in het verkeer (autorijden, weg oversteken, opstappen op openbaar vervoer, ...).

2.1.14 Zorgbehoeften

Ouderen wensen zo lang mogelijk in hun vertrouwde omgeving te blijven. De thuiszorgondersteuning blijft de prioritaire optie. Van mantelzorg wordt steeds meer deskundigheid geëist.

2.1.15 Ter illustratie: de 50+ door de ogen van een trendwatcher

Vijftigplussers zijn niet van plan levensstijl te versoberen na pensioen.

Zeg niet 'bejaarde' tegen een gepensioneerde (Luc Coppens) - Het Nieuwsblad 22/10/07

De vijftigers en de jonge zestigers zijn de architecten van de massaproductie en de consumptiemaatschappij. Geld laten rollen is hun tweede natuur, en niets wijst erop dat hun pensioenering daar iets zal aan veranderen. Pech voor de volgende generatie.

Trendwatcher Herman Konings⁵ stelt "**we willen allemaal jong sterven, maar wel zo laat mogelijk**" en "**de senioren zullen hun oude dag niet slijten aan de haard. Ze zullen blijven doorgaan met consumeren, ze voelen zich hoegenaamd niet bejaard.**"

Voor nauwelijks 1 op 7 van die generatie is met pensioen gaan synoniem voor oud worden, ziekte en aftakeling. De rest ziet deze periode veeleer als een periode van genieten en tijd voor jezelf.

De babyboomers – geboren net na W.O. II – zijn een verwenne generatie. Zij kregen de kans om te studeren, hun welvaart is met sprongen vooruitgegaan, net als de levensverwachting. De jongste 20 jaar verdrievoudigde het vermogen dat zij konden besteden. De 60-plussers zijn met een kleine 2 miljoen en ze beschikken over 40% van het besteedbare vermogen in België. Tegen 2020 zijn ze allemaal toegetreden tot de gilde van de levensgenieters.

De gemiddelde jonge senior (=medior) is nu 58,5 jaar oud. Hij heeft nog een levensverwachting van 24 jaar en die neemt elk jaar nog toe met 2 à 3 maanden. Het zijn individualisten maar sociaal tolerant. Optimisten ook, veel meer dan de generaties voor en na hen. En bovenal zijn ze niet van plan zich aan te passen aan de stereotypen van hun leeftijd.

Wat ze ook gemeen hebben, is dat ze niet van plan zijn hun levensstijl na hun pensioenering drastisch te veranderen, lees versoberen. Plots krijgen ze 45 uur maal 45 weken tijd bij. En die gaan ze opeisen voor zichzelf. Kleinkinderen zijn leuk, maar niet om er elke dag voor te zorgen. Ze willen reizen, genieten, uit eten gaan, sporten,

...

Voor de financiering van dat alles kunnen ze terugvallen op de erfenis van hun ouders, maar van hun kant zullen ze niet aarzelen het erfgeld van hun kinderen aan te spreken als de gewone middelen niet meer volstaan.

De definitie van bejaarde – volgens Van Dale is dat iemand ouder dan 65 jaar – is

achterhaald. Zelfs op hun 85ste zal de huidige generatie jonge senioren zich niet oud voelen. Vergeet niet dat de Belg nu gemiddeld zowat 30 jaar ouder wordt dan pakweg een eeuw geleden. Een niet-rokende mannelijke veertiger heeft statistisch nog zowat 41 jaar voor de boeg. Bij de vrouw is dat zelfs 44 jaar.

De senioren zijn al lang geen veeterende groep meer die aftelt hoeveel jaren het leven nog te bieden heeft. Zij willen de jaren die hen nog resten vooral meer leven geven. Meer dan de helft van de 70-jarigen heeft een GSM op zak, ruim een kwart beschikt over een DVD-speler en een computer, ruim 1 op 6 legt de capriolen van de kleinkinderen vast met een videocamera.

Om zich al dat moois te kunnen veroorloven volstaat het pensioen niet – dat stelt 69% van de (brug)gepensioneerden nu al maandelijks vast. Uit enquêtes blijkt dat gepensioneerden nu gemiddeld zo'n 1500 euro per maand uitgeven maar goed 860 euro pensioen ontvangen. Als Herman Konings en co het bij het rechte eind hebben, laat alles vermoeden dat de gemiddelde uitgaven de komende jaren een stuk sneller zullen toenemen dan het wettelijke pensioen.

Zestigplussers geven jaarlijks ruim 26000 euro uit. Ze besteden dat geld anders dan jonge gezinnen, die ruim 31000 euro uitgeven. Dat blijkt uit cijfers van de federale overheidsdienst Economie. Het verschil tussen de uitgaven van 'oudere' en 'jongere' generaties blijft beperkt tot 5000 euro op jaarbasis, of ongeveer 15%.

Van een spectaculaire achteruitgang van de huishouduitgaven bij gepensioneerden is dus geen sprake. Inhoudelijk wijkt het uitgavenpatroon van de zestigplussers wel grondig af van dat bij het 'gewone' gezin.

De uitgaven van de 60-plussers aan kleding en vrijetijdsbesteding liggen lager bij de "oudere gezinnen" dan gemiddeld bij de totale bevolking. Maar het budget van de 60+ voor reizen en culturele activiteiten blijft aanzienlijk. De grootste daling is er in de kosten voor transport en communicatie. Daarentegen geven 60+ gevoelig meer uit aan de gezondheidszorg en huisvesting. De toename van de huisvestingskosten lijkt verbazend. De meeste Belgen hebben op hun zestigste de hypotheeklenning al afbetaald. Maar wie niet meer gaat werken en veel meer tijd thuis doorbrengt, ziet bijvoorbeeld de verwarmingskosten omhoog gaan. En op hogere leeftijd wordt de kans op een (duur) verblijf in een rusthuis reëel.

De kosten voor medische verzorging gaan vooral de hoogte in na ons 80ste levensjaar. De gezondheidsuitgaven van ouderen liggen gemiddeld de helft hoger dan die van jongere gezinnen. Maar al bij al valt dat nog mee. Het aandeel van de kosten voor gezondheidszorg in het totale gezinsbudget blijft – gerekend voor de volledige groep van 60+ - lager liggen dan 10%. Voor 75+ ligt dat anders.

3 DE WAARSCHOOTSE OUDERENADVIESRAAD

De Waarschootse ouderenadviesraad – toen nog seniorenraad genoemd – werd opgericht in 1998 en bestond uit een vertegenwoordiging van alle seniorenbonden. De voornaamste taak was de organisatie van de week van de senioren. Gaandeweg is deze werking gegroeid.

De Waarschootse ouderenadviesraad wil verder groeien als gemeentelijk adviesorgaan. Zij wil dichter betrokken worden bij het Waarschootse beleid en adviseren in belangrijke gemeentelijke dossiers. Zij wil standpunten innemen en verdedigen in het belang van alle Waarschootse senioren. Zij wil naast de organisatie van allerlei activiteiten vaker adviezen formuleren en/of om advies gevraagd worden.

De ouderenadviesraad is er zich van bewust dat ouderenbeleid veel meer is dan alleen zorg- en pensioenbeleid. Het gaat over huisvesting, over mobiliteit, over de bereikbaarheid van diensten. Het gaat over zaken die ervoor zorgen dat een oudere al dan niet geïntegreerd is in de samenleving. Veel van die thema's kunnen en moeten op lokaal vlak aangepakt worden.

Om precies te weten waar de Waarschootse senior van wakker ligt besliste de ouderenadviesraad in 2006 mee te stappen in het grootschalige onderzoek van de VUB o.l.v. professor Verté (zie verder).

3.1.1 Samenstelling Ouderenadviesraad Waarschoot - 2007-2012

Voorzitter: Romain De Clercq (VVVG)

Ondervoorzitters: Aimé De Meyere (OKRA) & Godelieve Melkenbeek (SV)

Leden: Odette De Cock (NEOS) - Adrienne Martens (NEOS) – Ghisleen Van Beveren (NEOS) - Walter Goethals (OKRA) – Roger Van der Hoogerstraete (OKRA) - Annie Meiresonne (SV) - Rita Blomme (SV) - Daniel Loete (VVVG)- Godelieve Meganck (VVVG) – Stefaan De Vriendt (Woon- en Zorgcentrum De Linde)

Vertegenwoordiger vanuit de gemeente: Ann Coopman, schepen senioren

Vertegenwoordiger vanuit het OCMW: Annie De Kesel, OCMW raadslid

Behandelend ambtenaar: Viviane Pauwels

3.1.2 Programmatie tot 2008

In de voorbijgaande jaren groeide de ouderenadviesraad naar een hechte groep die naast de jaarlijks terugkerende week van de senioren in november ook op regelmatige basis infosessies en vormingsreeksen voor ouderen organiseert. Op termijn willen zij ook meer aandacht besteden aan het geven van adviezen met betrekking tot het lokale beleid.

Om een idee te geven met wat de ouderenadviesraad vandaag betekent noteren wij hier een overzicht van de afgelopen jaren:

2003		
September (29) van 14u-16u	(Over)leven in een digitale wereld: een info en demonamiddag rond het gebruik van computer en internet (Roger De Becker) 	Cultureel Centrum, Nieuwstraat €2 met gratis kopje koffie
November	Week van de senioren	De verschillende seniorenbonden bereiden een activiteit voor.
2004		
November	Week van de senioren	De verschillende seniorenbonden bereiden een activiteit voor.
2005		
Maart (3)	Valpreventie: Thuiswonende 65+ers bewust maken rond de gevaren van vallen door een ludiek toneelstuk door 65-plussers met panelgesprek en infostands. (ism Logo Meetjesland)	Parochiale Feestzaal, Patronagiestraat
Mei (23-26-30) juni (2-6-9-13-16-20 en 23 juni) Maandag en donderdag telkens van 17u30 tot 19u30	Computerlessen voor 55+: de 10 lessen zijn praktisch gericht en doen zo weinig mogelijk beroep op het geheugen, wel op de logica. De lessen worden gegeven door ervaren ouderen, aan ouderen, op het tempo van ouderen.	Computerklas van 't Kersenpitje, Verbindingsweg €40 11 deelnemers
November	Week van de senioren	De programmatie verloopt voor de eerste keer vanuit de ouderenadviesraad als groep

2006		
Maart (6) van 14u-17u	Informatie en inspraaknamiddag rond Aangepast en goed wonen: Een veelzijdige namiddag vol praktische tips rond aanpassingen in uw woning en een peiling naar uw verwachtingen omtrent wonen in Waarschoot in het kader van de opmaak van het woonbeleidsplan 2007-2012. (ism Steunpunt Opbouwwerk Meetjesland (SOM) en Woonwijzer Meetjesland)	Cultureel Centrum, Nieuwstraat gratis
September (18-25) en oktober (2-16) 4 namiddagen van 14u – 16u15	Mobi+, de voortgezette rijopleiding voor de actieve 55+: bijspijkeren van de kennis van de wegcode en rijvaardigheid.. Thema's die aan bod komen zijn oa: verkeersdrukte, gedrag, techniek van het 'ritsen', opfrissing verkeersregels, in- en uitvoegen op autosnelwegen, openbaar vervoer, gedrag als voetganger en fietser. Ism Vlaamse Stichting Verkeerskunde (VSV)	Cultureel Centrum, Nieuwstraat €20 (waarvan €10 betaald door de ouderenadviesraad)
November	Week van de senioren	De programmatie verloopt vanuit de ouderenadviesraad
2007		
Maart (16)	Studiedag "Ouderen, krachtig en kwetsbaar" – Naar een beleid voor én door ouderen.	GOSA, Gezinsbond & Els Messelis, coördinator seniorenconsulentenvorming
Maart – April – Mei dinsdag van 17u30 tot 19u30 – eerste groep en op donderdag van 17u30 tot 19u30 – tweede groep	Computerlessen voor 55+: de 10 lessen zijn praktisch gericht en doen zo weinig mogelijk beroep op het geheugen, wel op de logica. De lessen worden gegeven door ervaren ouderen, aan ouderen, op het tempo van ouderen.	Computerklas van 't Kersenpitje, Verbindingsweg €60 21 deelnemers

Sept – Okt – Nov – Dec van 13u15 tot 15u30 (eerste groep) en van van 15u30 tot 18u (tweede groep)	Computerlessen voor 55+: de 10 lessen zijn <i>praktisch gericht en doen zo weinig mogelijk beroep op het geheugen, wel op de logica.</i> De lessen worden gegeven door ervaren ouderen, aan ouderen, op het tempo van ouderen.	Computerklas van 't Kersenpitje, Verbindingsweg €60 17 deelnemers
oktober (29)	Infonamiddag " Door de mazen van het net: ouder worden in ontwikkelingslanden " - Sarah De Smet (Trias).	Cultureel Centrum, ism de Noordzuidraad van de LoWaZoNe €2, drankje en zuikers hapje inbegrepen
November	Week van de senioren	De programmatie verloopt vanuit de ouderenadviesraad
November (7-21) – December (5-12) – voormiddag van 09.00 tot 11u30, C.Centrum	Vormingsreeks rond de taken van een ouderenadviesraad en de adviesverlening Sabine Van Haute	Volwassenonderwijs ism RWOM Streekplatform Meetjesland voor de leden van de ouderenadviesraad
2008		
Mei (19)	Tax-on-web: on line uw belastingsbrief invullen	Cultureel Centrum, gratis
Juni (23)	Goedkeuring Ouderenbeleidsplan	
Sept – Okt – Nov – Dec: van 13u15 tot 15u30 (eerste groep) en van van 15u30 tot 18u (tweede groep)	Computerlessen voor 55+: de 10 lessen zijn <i>praktisch gericht en doen zo weinig mogelijk beroep op het geheugen, wel op de logica.</i> De lessen worden gegeven door ervaren ouderen, aan ouderen, op het tempo van ouderen. Digitale Fotografie (3 lessen) – Word intensief (3 lessen) – Internet (1 les)	
Juni 	Opstarten GALM-project: GALM staat voor Gezond Actief Leven Model en wordt uitgevoerd in projectvorm, waarbij in een periode van anderhalf jaar een aantal fases worden doorlopen (fittest 1, bewegingsintroductieprogramma van 12 weken, evaluatie en advies, bewegingsvervolgprogramma van 30 weken, fittest 2 en continuering)	Sportdienst (werving deelnemers)
April-September	Herziening Statuten Ouderenadviesraad	Ouderenadvies- raad
Vanaf 10 oktober (anderhalf jaar)	Fittest (Galm-project) en wekelijkse oefensessies	Sportdienst
November	Week van de senioren	De programmatie verloopt vanuit de ouderenadviesraad

3.1.3 Toekomstvisie

De ouderenadviesraad wil verder groeien en onderstaande functies meer invulling geven:

- Optreden als spreekbuis en klankbord voor alle 60+
- De belangen behartigen voor alle 60+
- De adviesfunctie verder uitbouwen
- Informatiedoorstroming en voorlichting optimaliseren
- Overkoepeling zijn van de verschillende ouderenorganisaties.

4 BEHOEFTEONDERZOEK

Zoals eerder gesteld in dit document is de ouderenadviesraad er zich van bewust dat ouderenbeleid veel meer is dan alleen zorg- en pensioenbeleid.

Om precies te weten waar de Waarschootse senior van wakker ligt besliste de ouderenadviesraad mee te stappen in het grootschalige onderzoek van de VUB o.l.v. professor Verté.

4.1 Methodiek van het onderzoek

Doelstelling van deze bevraging was naast het inschatten van de behoeften en noden bij ouderen een aanzet te geven tot het ouderenbeleidsplan.

Op basis van een uitgebreide vragenlijst werd gezocht naar knelpunten op diverse domeinen zoals huisvesting, buurtbetrokkenheid, eenzaamheid, onveiligheid, mobiliteit, gezondheid, dienstverlening, cultuurparticipatie, deelname aan verenigingsleven, valpreventie, depressie en andere problemen waarmee ze geconfronteerd worden. Deze resultaten werden geanalyseerd en liggen aan de basis van dit ouderenbeleidsplan.

Het behoefteonderzoek werd in Waarschoot georganiseerd in de periode april-juni 2006 in samenwerking met de vakgroep Sociale en Culturele Agogiek van de Vrije Universiteit Brussel o.l.v. Professor Dominique Verté en onder de coördinatie van de provincie Oost-Vlaanderen. 403 ouderen werden door 20 vrijwillige Waarschootse senioren (=de enquêteurs) ondervraagd. Er werd bewust gekozen om de enquête te laten gebeuren door de medewerking van senioren omdat zij zich het best kunnen inleven in de situatie van de respondent. Bijkomend element is dat zij de ondervraagde een comfortabel gevoel geven. De enquêteurs werden via de ouderenadviesraad gerekruteerd en klaargestoomd voor de job.

4.2 De resultaten van het onderzoek

STEEKPROEF – DEMOGRAFIE	
Aantal ondervraagde ouderen 60+	403
Gemiddelde leeftijd	71,9 jaar (sd 8,0)
Geslacht	Man: 47,5% Vrouw: 52,5%
Burgerlijke staat	Gehuwd: 75,4% Weduw(e)naar: 17,8% Nooit gehuwd: 4,8% Gescheiden: 1,5% Samenwonend: 0,5% Kloosterlinge: 0,0%
Aantal kinderen (gemiddeld)	2,3 (sd 1,7)
Aantal kleinkinderen (gemiddeld)	3,9 (sd 3,6)
Woonachtig in de stad (gemiddeld)	57 (sd 21)
Netto maandinkomen gezin	500-999 euro 21,8% 1000-1499 euro 41,2% 1500-1999 euro 27,9% 2000-2499 euro 5,1% 2500-3999 euro 2,4% 4000-4999 euro 1,0% 5000 euro en meer 0,7%

Komt u rond met uw inkomen?	Zeer gemakkelijk	7,1%
	Gemakkelijk	23,3%
	Eerder gemakkelijk	32,9%
	Eerder moeilijk	24,5%
	Moeilijk	6,5%
	Zeer moeilijk	5,6%

HUISVESTING		
Ouderdom van de woning	Gemiddeld 51,9 jaar (sd 34,7)	
Eigendomstitel	Eigenaar	80,4%
	Huurder (privé-markt)	10,1%
	Huurder (sociale woning)	5,0%
	Andere	4,5%
Woonvorm	Woont zelfstandig thuis	96,2%
	Woont in bij kinderen	3,1%
	Andere	0,8%
	(intergenerationeel wonen, kangoeroe- en groepswonen)	
Tevredenheid over de woning: schaalconstructie "onaangepastheid woning"	Geen	7,2%
	Lichte tot matige	37,4%
	Ernstige	55,4%
Top 5 onaangepastheid	Trappen Woning is gehorig Woning is inbraakgevoelig Afstand tot voorzieningen Woning is te groot	

WIJK		
Situatie: top 3 meest voorkomende	Te druk verkeer	49,1%
	Lawaaihinder	24,3%
	Weinig kennissen/familie	19,2%
Situatie: top 3 minst voorkomende	Onveiligheid	3,6%
	Teveel allochtonen	3,0%
	Teveel jongeren	3,0%
Voorzieningen	Te weinig aanwezig in de buurt:	
	Rustbanken	38,4%
	Openbare toiletten	31,7%
	Bushalte	30,5%
Hoe vaak komt u 's avonds op straat?	Nooit	33,6%
	Eén keer per maand of minder	16,5%
	Enkele keren per maand	18,9%
	Eén keer per week	6,7%
	Enkele keren per week	24,3%
Onveiligheidsgevoelens: schaal "onveiligheid"	Matige	45,1%
	Ernstige	28,2%
Onveiligheid vormt een probleem	Diefstal in de woning	34,7%
	Onveiligheid in verkeer	29,1%
	Lastig vallen op straat	24,0%
Eenzaamheidsgevoelens: schaal "eenzaamheid"	Serieuze eenzaamheidsgevoelens	15,4%

HULP		
Waarvoor heeft men hulp nodig?	Hulp in het huishouden	18,9%
	Hulp persoonlijke verplaatsingen	16,4%
	Hulp persoonlijke verzorging	7,9%
Van wie ontvangt men hulp? (top 3)	Kinderen	44,9%
	Poets/bejaardendienst	36,7%
	Partner	31,6%
Hoeveel uur per week ontvangt men hulp?	Gemiddeld 5,9 uur/week (sd 9,9)	
In welke mate is men tevreden over de ontvangen hulp? Top 3 ifv tevreden tot zeer tevreden	Partner	91,2%
	Kinderen	89,8%
	Poets/bejaardendienst	80,0%
Er is wel een populatie die ontevreden tot zeer ontevreden is over de hulp van?	Partner	7,4%
	Kinderen	7,5%
Men is voornamelijk niet tevreden over	Te weinig tijdens verlof	12,0%
	Te weinig hulp	6,5%
	Te duur	6,1%

INFORMELE TAKEN	
Hulp aan zieke, gehandicapte, bejaarde familieleden, kennissen, bureu)	27,7% doet dit
Opvang (kleine kinderen)	42,8% doet dit
Vrijwilligerswerk	14,8% doet dit
Interesse	15,9% is geïnteresseerd om in de toekomst vrijwilligerswerk te doen

DIENSTVERLENING		
In welke mate is men tevreden met de gemeentelijke dienstverlening?	Men is tevreden	
Waarover is men ontevreden?	Staat van de voetpaden	37,8%
	Kwaliteit huisvuilzakken	27,1%
	Zichtbaarheid politie op straat	26,9%
	Verkeersveiligheidsbeleid	19,0%
	Aanbod openbaar vervoer	12,8%

PROBLEMEN		
Welke problemen heeft men?	Gezondheidsproblemen	46,9%
	Problemen invullen formulieren	34,9%
	Gebrek aan informatie	29,9%

VERENIGINGEN		
Lid van een vereniging?	Lid van een of meer	70,0%
	Geen lid van een vereniging	30,0%
Kent u ouderenverenigingen in uw gemeente?	8,3% weet dit niet	
Bent u lid van een ouderenvereniging?	41,0% is lid	
Willen de niet-leden lid worden?	39,5% wil lid worden	

ACTIVITEITEN

Activiteiten van ouderen	Wandelen	73,3%
	Luisteren naar de radio	72,3%
	Televisie kijken (max.4u/dag)	64,5%
	Tuinieren	58,5%
	Op café gaan/uit eten gaan	51,5%
	Winkelen voor genoeg	42,6%

Waarschootse senioren willen aangepaste huisvesting

WAARSCHOOT-Vorige week werden in rust en verzorgingscentrum De Linde de resultaten voorgesteld van een grootschalig behoefteonderzoek door de Vrije Universiteit Brussel bij de Waarschootse zestigplusser. Volgens professor Dominique Verté leeft de Waarschootse senior 'quasi probleemloos in een vrij gezonde gemeente'. Enkel aan de kwaliteit van de huisvesting moet nog geïmplementeerd worden.

Waarschoot is een gezonde gemeente om in te wonen.

"Blijkbaar zit er hier toch iets in het water, want bij de senioren zitten hier procentueel 47,5% mannen terwijl het Vlaamse gemiddelde 45% is. De Waarschootenaar heeft ook een baksteen in z'n maag, want wie hier woont blijft 'plakken'," aldus Verté.

De gemiddelde ouderdom van de

woning die een zestigplusser betreft blijkt 51,9 jaar te zijn en dat is hoger dan in de rest van Vlaanderen. Dit heeft zo z'n gevolgen voor de onaangepastheid van de woning aan de ouderdom.

"55,4% heeft daar ernstige problemen mee, gaande van moeilijke trappen tot inbraakgevoeligheid. Hier moet door het be-

leid duidelijk aandacht aan besteed worden."

De Waarschootse senior ergert zich het meest aan het drukke verkeer, lawaaihinder en weinig kennissen en/of familie.

"Daartegenover staat dan weer dat met 41% het lidmaatschap bij allerlei Waarschootse seniorenorganisaties bovengemiddeld groot is."

5 DE RESULTATEN VERTAALD NAAR DE PRAKTIJK

Lokaal ouderenbeleid is een **inclusief beleid**. Dit betekent dat het een beleid is met een **impact op verschillende beleidsdomeinen**. Lokaal ouderenbeleid heeft niet alleen te maken met welzijn en zorg maar ook met cultuur, vrije tijd, sport, veiligheid en zelfs ruimtelijke ordening en milieu. Het is dus een enorme uitdaging om aan zoveel mogelijk noden te beantwoorden met de beschikbare middelen.

Dit behoeftenonderzoek, de vele discussies, de ideeënuitswisselingen in de verschillende seniorenbonden en finaal de samenvatting in de ouderenadviesraad liggen aan de basis van dit beleidsplan. De onderwerpen die heel sterk leven binnen de groep van de Waarschootse senioren worden vertaald naar een concreet en haalbaar actieplan voor de komende jaren.

Het ligt niet in de bedoeling van de ouderenadviesraad om grote en spectaculaire maatregelen voor te stellen, maar concrete en vooral haalbare voorstellen te formuleren waar senioren echt baat bij hebben. Een slechte stoep kan voor een oudere al een reden zijn om niet meer naar buiten te komen.

De ouderenadviesraad opteert om via een uitgewerkt jaarprogramma invulling te geven aan de geselecteerde thema's.

De geselecteerde thema's zijn:

- Veilig & betaalbaar wonen
- Sport & bewegen
- Veiligheid in al zijn aspecten
- Informatieverspreiding naar senioren
- Vorming
- Bibliotheekgebruik
- Lokaal dienstencentrum: ontmoetingsplaats, aanspreekpunt, informatiepunt, zorgverlening

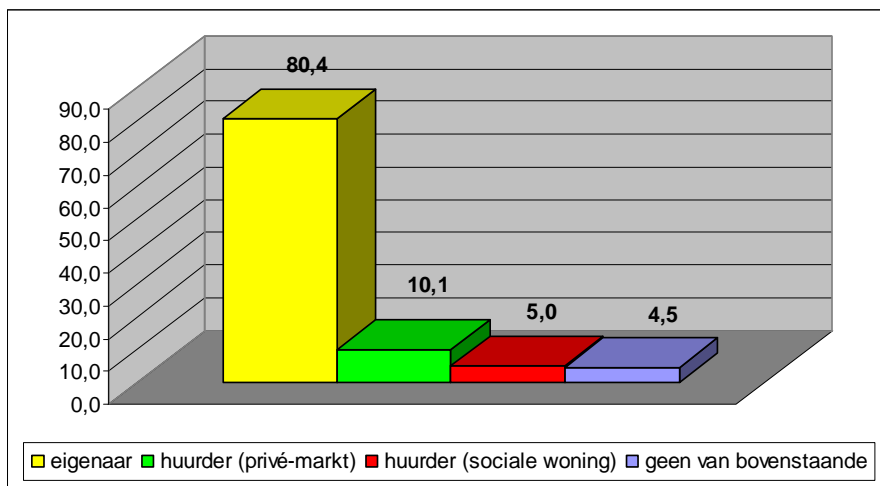
Zoals eerder gesteld is het ouderenbeleid een inclusief beleid. De voorgestelde acties hebben of kunnen impact hebben op verschillende domeinen. Zo kunnen losliggende tegels in het voetpad een gevoel van onveiligheid meebrengen (vallen, mobiliteitsprobleem) waardoor de oudere kiest om niet meer op straat te komen (dreigend isolement, eenzaamheid).

5.1 *Veilig wonen*

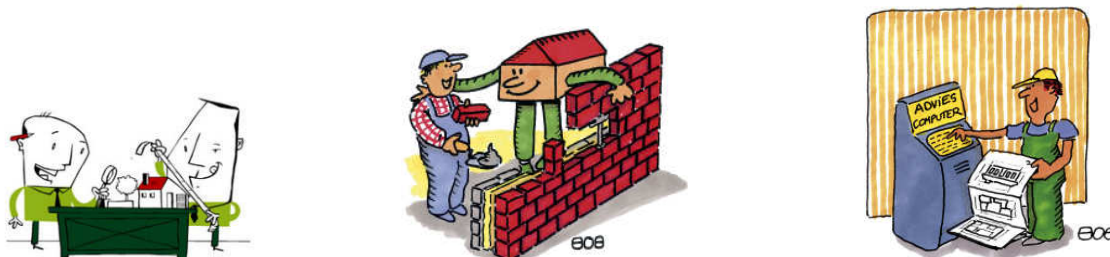
Ouder kunnen worden in de eigen woonomgeving, met familie en vrienden in de buurt, is de wens van menig Vlaming.

Het concept "levenslang wonen" mikt op toegankelijke, veilige en comfortabele woningen voor een zo breed mogelijke groep van bewoners. Bedoeling is dat mensen levenslang kunnen blijven wonen binnen de vertrouwde omgeving, ongeacht hun gezinssituatie of fysieke toestand. Met de toenemende vergrijzing van de bevolking wordt dit steeds belangrijker.

Uit het behoeftenonderzoek⁶ leren we dat het grootste deel van de 403 ondervraagde senioren eigenaar is van zijn woning.

96,2% van de 403 ondervraagde Waarschootse senioren woont zelfstandig thuis (huis, appartement, studio). Iets meer dan de helft (55,4%) van de ondervraagden vindt dat de woning ernstige onaangepastheden vertoont en 37,4% vindt de woning licht tot matig onaangepast is. De voornaamste redenen die aangehaald worden zijn de trappen, de grootte van de woning, de afstand tot de voorzieningen (dokter, winkel, ...) en de inbraakgevoeligheid (de gemiddelde woning in de steekproef is bijna 52 jaar tegenover 35 jaar in de totale steekproef).

Eigenaar zijn van de woning is een voordeel maar tegelijk ook een nadeel. Verhuizen naar een andere, lees meer aangepaste woning, wordt al te vaak uitgesteld omwille van emotionele banden met het huis en de woonomgeving. En toch kan daar iets aan gedaan worden! De garantie om zo lang mogelijk thuis te wonen is een aanpasbare woning. Het aanbrengen van enkele eenvoudige aanpassingen in huis zoals armsteunen aan het bad, verhoogde toiletzitting, ..., verhogen de zelfredzaamheid zodat men langer thuis kan blijven.

“Vallen is iets voor de buurman, mijn vriendin of oudere broer, maar mij overkomt dat niet.” Primaire preventie omvat het veilig inrichten van de publieke omgeving, bewustwording van risico's voor vallen, veiligheid in huis en beweging. Deze benadering heeft een groot bereik en bewaakt de (fysieke) sterktes van de gezonde ouderen. Voldoende aandacht voor het opbouwen van spiersterkte, trainen van evenwicht en uithouding zijn noodzakelijk, in het bijzonder beweging, educatie, veiligheid in de thuisomgeving, controle van medicatiegebruik en promotie van veilig schoeisel kunnen veel leed voorkomen.

CONCREET

- in samenwerking met Woonwijzer Meetjesland, RWOM & LOGO Meetjesland
  - Informatiesessie rond eenvoudige aanpassingen binnen het bestaande huis
  - Tips bij het bouwen van een huis in het kader van levenslang wonen
  - Informatiesessie rond valpreventie – dementie, ...
- In samenwerking met Politie LoWaZoNe
  - Informatiesessie rond beveiligen van de woning
- In samenwerking met de gemeente & Woonwijzer Meetjesland
  - Premiebeleid naar aanpassingen van de woning
- In samenwerking met de Sportdienst
  - GALM (Gezond Actief Leven Model): meer bewegen leidt tot minder vallen en minder vallen leidt tot BOEBS (Blijf Op Eigen Benen Staàn). Bedoeling is niet erg actieve 55 – 65 + (meer) te laten bewegen om fitter en gezonder te worden. Het project loopt over anderhalf jaar en heeft naast bewegingsprogramma's ook 2 fittesten ingebouwd. Om deze gedragsverandering (van niet-sportieve senior naar bewegende senior) te laten aanhouden worden structurele maatregelen genomen.
- In samenwerking met de communicatieambtenaar
  - Tips & gerichte info naar en voor senioren

5.2 Sport & bewegen

Leven is bewegen en bewegen is werken aan de gezondheid.

Onderzoek van het Steunpunt Sport, Beweging en Gezondheid toont dat een inactief sportpatroon meer aanwezig is bij ouderen dan bij een aantal andere categorieën. Vooral sportieve activiteiten in clubverband staan op een laag pitje bij ouderen. Nochtans is sporten in clubverband de meest motiverende methode om op regelmatige basis en op een kwaliteitsvolle manier aan sport te doen.

Als ouderen aan sport doen, is dit meestal buiten het traditionele clubverband. Bij de mannen handhaaft één sporttak zich in alle leeftijdscategorieën en dat is fietsen. Bij de vrouwen zijn fietsen, wandelen, fitness en zwemmen aanwezig binnen alle leeftijdscategorieën.

Een gedifferentieerd aanbod vanuit de sportdienst is aangewezen. De ene oudere zal met plezier de fiets nemen voor een groepsuitstap terwijl de andere oudere eerder kiest voor een partijtje tennis onder vrienden. Andere ouderen gaan weer liever joggen of wandelen. Zoveel mogelijk bewegen moet de doelstelling blijven, of anders gezegd “hoe iemand bewegen om meer te bewegen?”

In samenwerking met de sportdienst zullen een

aantal projecten geïntroduceerd worden om de senioren meer te laten bewegen. Het doel van dit alles is dat de senior soepel blijft en langer zelfstandig kan thuis wonen.

CONCREET

- In samenwerking met de Sportdienst
  - GALM (Gezond Actief Leven Model): meer bewegen leidt tot minder vallen en minder vallen leidt tot BOEBS (Blijf Op Eigen Benen Staan). Bedoeling is niet erg actieve 55 – 65 + (meer) te laten bewegen om fitter en gezonder te worden. Het project loopt over anderhalf jaar en heeft naast bewegingsprogramma's ook 2 fittesten ingebouwd. Om deze gedragsverandering (van niet-sportieve senior naar bewegende senior) te laten aanhouden worden structurele maatregelen genomen.
  - Mogelijkheid onderzoeken tot het inrichten van "speeltuinen voor senioren", een uit Spanje en Frankrijk overgewaaid "OUTDOOR FITNESS".
  - Sport en spel aangepast aan de verschillende doelgroepen binnen de heterogene groep van senioren met het oog op het bevorderen van soepelheid en behouden van evenwicht.
  - Organiseren van zelfverdedigingscursus.
- In samenwerking met de communicatieambtenaar
  - Tips & gerichte info naar en voor senioren

5.3 Mobiliteit

In het behoeftenonderzoek, uitgevoerd door de VUB (2006) vinden we dat 30% van de ondervraagde senioren pleiten om meer rustbanken in het straatbeeld te plaatsen, een aantal openbare toiletten te voorzien en het aantal bushaltes te vermeerderen.

Sinds 2006 zijn hier al een aantal acties ondernomen. De Lijn heeft de Belbus in Waarschoot geïntroduceerd en recent de uurregeling en haltes uitgebreid. In de verbouwingen aan het gemeentehuis wordt een nieuw liftgebouw opgetrokken waarin plaats zal zijn voor een aantal openbare toiletten. Ook worden rustbanken voorzien langsheen fietsroutes en op het dorpsplein.

Deze elementen – samen met begaanbare voetpaden en aangepaste infrastructuur – verhogen het feit dat senioren op straat komen en uit hun isolement treden. (zie verder 5.4 - Veiligheid in al zijn aspecten).

CONCREET

- In samenwerking met de Mobiliteitscommissie
  - De ouderenadviesraad meer betrekken rond het advies verlenen inzake dossiers zoals de dorpskernvernieuwing, aanleg van zebrapaden, wegenwerken, ...
- In samenwerking met OCMW
  - Mindermobielcentrale: verder promoten
- In samenwerking met de communicatieambtenaar
  - Tips & gerichte info naar en voor senioren

5.4 Veiligheid in al zijn aspecten

Veiligheid is een thema dat op verschillende manieren kan worden geïnterpreteerd.

5.4.1 Zorgen voor eigen fysieke veiligheid

Het behoud van de eigen fysieke situatie heeft met veiligheid te maken. De dagdagelijkse leefomgeving thuis (losliggende snoeren en omgekrulde tapijthoeken) en op straat (losliggende tegels, ...) vormen een potentieel gevaar. De senior kan zich preventief wapenen door alert te zijn voor deze valkuilen. Ook de conditie is hier belangrijk. Dagelijks een paar eenvoudige oefeningen doen bevordert de lenigheid en in geval van een valpartij kan men beter anticiperen en eventueel zelfs voorkomen.

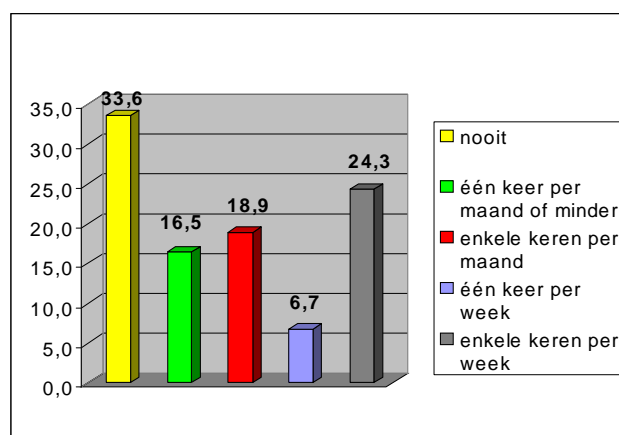

CONCREET

- in samenwerking met Woonwijzer Meetjesland, RWOM & LOGO Meetjesland
  - Informatiesessie rond valpreventie
- In samenwerking met de Sportdienst
  - Sport en spel aangepast aan de verschillende doelgroepen binnen de heterogene groep van senioren met het oog op het bevorderen van soepelheid en behouden van evenwicht (GALM & BOEBS).
- In samenwerking met de communicatieambtenaar
  - Tips & gerichte info naar en voor senioren

5.4.2 Veilig op straat

In het behoeftenonderzoek vraagt men of de senior 's avonds nog op straat komt. Op onderstaande figuur dat de meeste senioren liever thuis blijven. De aangehaalde redenen zijn o.a. het gevaar op mogelijke diefstal in woning, een gevoel van onveiligheid in het verkeer en een gevoel dat men zou lastig gevallen worden op straat.

Criminaliteit

Het reactievermogen van ouderen is vaak trager. Daardoor vormen zij vaak een gemakkelijk slachtoffer voor bijvoorbeeld handtasdieven. De politie alleen kan de taak niet aan, ook hier staat de centrale burgerzin centraal.

Als de politie goed kan samenwerken met de lokale bevolking, daalt de criminaliteit sneller, waardoor het vertrouwen en het veiligheidsgevoel vanzelf toeneemt. 27% van de ondervraagde senioren in het behoeftenonderzoek vraagt meer politie in het straatbeeld.

De oudere kan zich hier enigszins tegen wapenen door sport te beoefenen (bewegen) en eventueel zelfverdedigingscursussen te volgen (groeiend zelfvertrouwen).

CONCREET

- In samenwerking met Politie LoWaZoNe
  - Voordracht rond het veilig op straat bewegen
  - De politie, uw vriend: drempelverlagende contacten via spreekbeurten en aanwezigheid in het straatbeeld
- In samenwerking met de Sportdienst
  - Organiseren van zelfverdedigingscursus
- In samenwerking met de communicatieambtenaar
  - Tips & gerichte info naar en voor senioren

Verkeer en verkeersinfrastructuur

Een goede infrastructuur is essentieel voor een veilig verkeer. Vaak staan actieve burgers niet stil bij de ontoegankelijkheid van het verkeer. Ouder worden betekent onvermijdelijk trager worden. Dit heeft gevolgen voor de deelname aan het verkeer. Ouderen zijn trager in het oversteken, fietsen trager, overzien ingewikkelde verkeerssituaties moeilijker, ...

Het is daarom van het grootste belang dat in de ontwerpen van straten, kruispunten rekening wordt gehouden met deze problematiek.

Uit het behoeftenonderzoek leren we dat 38% van de ondervraagden ontevreden is met de staat van de voetpaden.

CONCREET

- In samenwerking met Vlaamse Stichting Verkeerskunde
  - Cursus Mobi+ (opfrissen van de wegcode)
  - Fietsbehendigheidstest
- In samenwerking met de Mobiliteitscommissie
  - De ouderenadviesraad meer betrekken rond het advies verlenen inzake dossiers zoals de dorpskernvernieuwing, aanleg van zebra's, wegenwerken, ...
- In samenwerking met de communicatieambtenaar
  - Tips & gerichte info naar en voor senioren
- In samenwerking met de afdeling gemeentewerken
  - Screenen van voetpaden op losliggende of verhoogde tegels, verlaagde voetpaden, duidelijke oversteekplaatsen, ...

- In samenwerking met de communicatieambtenaar
  - Tips & gerichte info naar en voor senioren

5.4.3 Propere buurt

Uit een onderzoek van de Koning Boudewijnstichting blijkt dat er een verband bestaat tussen het verval van de woonbuurt en het onveiligheidsgevoel. Een verloederde buurt geeft burgers het gevoel dat ze in de steek worden gelaten. De verantwoordelijkheid kan en mag niet alleen naar de overheid worden doorgeschoven.

Te vroeg huisvuil op straat zetten, burgers die niet alert zijn om hun buurt rein te houden kan al voldoende zijn om dit gevoel op te roepen.

CONCREET

- In samenwerking met de MinaRaad
  - “Elk veegt voor zijn eigen deur” – sensibiliseringsactie
  - Zwerfvuilactie - sensibiliseringsactie
- In samenwerking met de communicatieambtenaar
  - Tips & gerichte info naar en voor senioren

5.5 *Vorming*

Levenslang leren is belangrijk. Dit houdt niet op bij de leeftijd van 60 jaar, ook dan bestaat de behoefte om zich regelmatig bij te scholen. De technologie en communicatiemiddelen veranderen aanhoudend en het is belangrijk voor ouderen, willen ze “mee” zijn om op de hoogte te blijven en af en toe een vorming mee te pikken.

CONCREET

- In samenwerking met zelfstandige lesgevers en/of organisaties
  - PC-cursus voor 55+ - Internetgebruik - Digitale fotografie - PC voor gevorderden – tax-on-web, ...
  - Bijkomende opleidingen worden voorzien indien de vraag zich opdringt (werking van de ouderenadviesraad, ...)

5.6 Bibliotheekgebruik

De grijze cellen in beweging houden houdt een mens jong en alert. En dit kan o.a. in de bibliotheek!

Onze Waarschootse bibliotheek heeft heel wat te bieden. Toch zijn de senioren niet altijd op de hoogte van wat de bib te bieden heeft. Naast een volwassenencollectie met verhalende en informatieve boeken, anderstalige boeken en referentiewerken zijn er grootletterboeken en wisselcollecties met audio-visuele materialen (CD's, DVD's, Video's, CD-Rom's). Verder zijn er 4

dagbladen welke ter inzage liggen in de krantenhoek waar je ook het persoverzicht over alles wat verschijnt over Waarschoot vindt.

CONCREET

- In samenwerking met de plaatselijke bibliotheek
  - Leesclub voor senioren oprichten
- In samenwerking met het OCMW, seniorenbonden, vrijwilligers en de BIB
  - Bibliotheek aan huis: boeken worden bij mindermobiele ouderen aan huis gebracht.
- In samenwerking met de communicatieambtenaar
  - Tips & gerichte info naar en voor senioren

5.7 Lokaal dienstencentrum (LDC)

5.7.1 Een centrale ontmoetingsplaats

De oprichting van een lokaal dienstencentrum (LDC) is gezien de stijgende vergrijzing van onze bevolking geen overbodige luxe. Het LDC biedt aan alle ouderen, georganiseerd of onafhankelijk, een ontmoetingsplaats, een plaats om ongedwongen elkaar te ontmoeten, om al dan niet iets bij te leren.

Van hieruit kunnen een aantal diensten gecoördineerd aangeboden worden (via het Woon- en Zorgcentrum De Linde warme maaltijden, via het OCMW een aantal ondersteunende diensten zoals poetshulp, alarmtoestellen, allerlei cursussen, activiteiten en initiaties, infomomenten, ondersteuning bij het invullen van documenten, ...)

De keuze van de locatie is heel belangrijk (goed bereikbaar en groot genoeg). Daarnaast is ook een fulltime centrumleider die als eindverantwoordelijke optreedt van essentieel belang om de goede werking van het LDC te waarborgen. Hij of zij is verantwoordelijk voor de administratie, het financiële beheer en is tevens hét aanspreekpunt voor de vrijwilligers.

Een LDC in Waarschoot is ongetwijfeld een meerwaarde voor de oudere!

5.7.2 Zorgverlening

Ouder worden betekent geconfronteerd worden en leven met allerlei fysieke veranderingen. Wie denkt dat alle ouderen verzorging nodig hebben, slaat de bal grondig mis en zit vast in een stereotiep beeld. De meeste ouderen zijn nog zelfredzaam. Meer nog, zelfs twee derde van de 80-plussers in België zijn nog zelfredzaam: zij verblijven niet in een rusthuis en hebben

geen nood aan systematische thuisverpleging. Mensen van 80 jaar zijn nu minder afhankelijk dan deze van 70 jaar in 1960. Ook de duur dat men afhankelijk is van anderen daalt. Gemiddeld zijn ouderen drie à vier jaar afhankelijk. Het begint eerst met hulp bij de boodschappen doen en het poetsen, pas veel later wordt men echt zorgbehoevend.

De ouderenadviesraad vindt het niet tot haar taak behorend om rond zorgverlening specifieke acties te ondernemen. Ze laten deze specifieke taak over aan het OCMW, de mantelzorgers, het rust- en verzorgingstehuis en gespecialiseerde diensten.

Wel zijn ze van mening dat hieraan tegemoet kan komen via het lokaal dienstencentrum.

5.7.3 Op werkbezoek in LDC “MUIDE”

In Waarschoot leeft de idee om een lokaal dienstencentrum op te richten. We⁷ gingen een kijkje nemen in het Lokaal Dienstencentrum “Muide” waar we werden ontvangen en rondgeleid door Jan Lambrecht, centrumleider.

SITUERING

Het lokaal dienstencentrum (LDC) “Muide” is één van de acht OCMW-dienstencentra die in Gent ten dienste staan van de plaatselijke bevolking. Elk dienstencentrum fungeert als aparte entiteit voor de subsidiëring vanuit het Vlaamse Gewest. De LDC's worden lokaal gefinancierd door het OCMW van Gent. Er is in Gent ook een privé initiatief dat georganiseerd wordt door Solidariteit voor het Gezin. LDC Muide is open van maandag tot vrijdag doorlopend van 9u00 tot 17u30.

MISSIE

Het Lokaal dienstencentrum heeft als missie ouderen en kansarmen uit de buurt zolang mogelijk kwaliteitsvol thuis te laten wonen. Het LDC staat open voor iedereen en heeft als opdracht:

- Informatieverspreiding
- Organiseren van activiteiten (vrijwilligers)
- Dienstverlening (vooral personeel)

Het LDC wil geen concurrent zijn van bestaande initiatieven maar werkt aanvullend. Het eerste doel is een sociaal netwerk uit te bouwen door het creëren van ontmoeting.

FINANCIERING

Gebouwen, infrastructuur en personeelskosten worden gefinancierd door het OCMW, voor de werking moet het LDC zelf instaan. Bij het opstarten van het project kreeg het LDC vanuit het OCMW een startkapitaal (renteloze lening) van 1.000 euro.

Ondertussen is het LDC erkend. Dit betekent dat vanuit de Vlaamse Gemeenschap het LDC een jaarlijkse subsidie van 25.000 euro krijgt op basis van het goedgekeurde jaarverslag. Hiermee betalen zij een deel van hun werking. Andere financiële middelen voor de werking en/of aanschaf van materialen halen zij uit bijvoorbeeld een pannenkoekenverkoop, verkoop van eigen werk tijdens opendeur en andere activiteiten, en uit de deelnameprijs aan de activiteiten.

BEZOEKERS

Iedereen is welkom, maar het overgrote deel (>95%) zijn 65+ . Momenteel kent het LDC een adressenbestand van 1300 personen; per dag hebben zij een gemiddelde bezetting van 120 personen. (Werkingsgebied heeft een potentieel van 2000 à 2500 senioren). De bezoekers betalen geen lidgeld. Men kan zich abonneren op het tweemaandelijks tijdschrift van de lokale dienstencentra (€10) dat recht geeft op korting bij deelname aan activiteiten.

PERSONEEL

Het LDC draait op basis van vrijwilligers die zich ondersteunt voelen door 6,5 FTE personeelsleden. De centrumleider leidt de ganse organisatie en stuurt bij, hij is de eindverantwoordelijke. De ergotherapeute staat in voor de organisatie van de activiteiten en de

begeleiding en ondersteuning van de meeste vrijwilligers. Daarnaast is zij ook verantwoordelijk voor de ergotherapie aan huis (neemt initiatieven opdat een persoon zich langer thuis kan behelpen mits enkele eenvoudige ingrepen en/of aanpassingen zoals plaatsen van een leuning aan het bed zodat de persoon zelfstandig uit bed kan). Verder werken er 2 halftijdse administratieve krachten, 1 maatschappelijk werker, 3 verzorgende en 1 poetsvrouw.

De vrijwilligers zijn senioren die veel ervaring hebben en tijd willen vrij maken om op basis van hun interesse activiteiten te organiseren en te begeleiden. De vraag om vrijwilliger te worden komt meestal van hen zelf, maar wordt ook systematisch en persoonlijk gesteld door de centrumleider.

Met de centrumleider wordt een vrijwilligersovereenkomst afgesloten onder het motto "goeie afspraken maken goeie vrienden" (wat verwachten wij van u en wat kan u van ons verwachten). Wanneer het niet meer gaat (lichamelijk, het wordt te veel) of de vrijwilliger voldoet niet, grijpt de centrumleider in. De vrijwilliger kan op ieder moment te kennen geven hiermee te willen stoppen. Hij kan dan eventueel het LDC bezoeken als bezoeker.

Momenteel kan het LDC (dat ondertussen 27 jaar bestaat) rekenen op ongeveer 72 vrijwilligers.

De vrijwilligers krijgen geen financiële vergoeding. Zij kunnen rekenen op het personeel voor ondersteuning en het schouderklopje motiveert hen verder te doen. Een jaarlijks feestje en 2 consumptiebonnetjes per dagdeel zijn het enige tastbare als tegemoetkoming voor hun inzet.

ACTIVITEITEN & DIENSTVERLENING

Soep, hoofdgerecht en dessert zijn verkrijgbaar aan €4/maaltijd. Drank is niet inbegrepen. Dagelijks maken zo'n 35 personen gebruik van deze dienstverlening.

Via huisbezoeken verspreidt men info aan voornamelijk 75+. Het bezoek wordt vooraf door middel van een brief aangekondigd en heeft voornamelijk tot doel

- een profielschets te maken van de persoon
- eenzaamheid te detecteren
- vraaggestuurd een oplossing te bieden (bijv. Jef is van nature een eenzaat maar een uurtje gezelschap per maand bij hem thuis ziet hij wel zitten – Maria is niet meer goed te been maar dat ziekenzorg haar een bezoekje brengt met wat nieuws uit de buurt kan zij appreciëren, ...)

Het gebouw, gesitueerd in de Gentse zeehaven, is 800m² groot en is ingedeeld in een aantal lokalen, elk met zijn specifieke taak.

- Het onthaal: onthaalbalie waar men informatie kan bekomen, zich inschrijven voor de activiteiten, ...
- Ontmoetingsruimte met bar: kaarten, biljart, PC met internet, televisie, en aparte rookzone met afzuigstelsel
- Verzorgingslokaal: pedicure (privé-persoon) – kapsalon (haarverzorging) – gelaatsverzorging. Deze laatste dienst is er op expliciete vraag van de bezoekers gekomen.
- Bibliotheek met collectie eigen boeken en schenkingen (open op MA-WOE en VRIJ in namiddag) + PC-lokaal
- Polyvalente ruimte (dans, fitness,...)
- Ergo-lokaal
- Petanque-lokaal (2 binnen en 4 buiten)
- Lokaal voor kleibewerking, boetsen, ...
- Keuken (kookles, verdeelkeuken warme maaltijden, ...)
- Opbergkast

Alles is gelegen op het gelijkvloers. Een tweede verdieping is interessant (kostprijs), wel een lift voorzien (liefst een brede voor rolstoelpatiënten). Hierbij zijn als aandachtspunten zeker te onthouden: deuren breed genoeg voorzien (rolstoel) – niet teveel trapjes en matjes (vallen) – hulpmiddelen promoten (ergotherapie).

Het LDC promoot zich naar de buitenwereld via verschillende activiteiten. Eenmaal per jaar wordt een opendeurdag georganiseerd waarbij men de eigen kunst verkoopt en eenmaal per jaar is er de herfstmarkt waar men eigen gemaakte producten verkoopt (vlierbessensiroop, cake, advocaat, ...). De opbrengst gaat integraal naar de werking van het LDC.

SUBSIDIES

Jaarlijks kan het LDC 25.000 euro vanuit de Vlaamse Gemeenschap subsidies krijgen indien de werking voldoet aan de omschrijvingen van bijlage 2 van het decreet. In het jaarverslag moet hier uitgeschreven worden wat men heeft gerealiseerd het voorbije jaar, gestaafd met de nodige bewijsdocumenten. Zo moet men onder andere

- *jaarlijks 10 voordrachten organiseren rond thuiszorg (in eigen lokaal, eventueel in samenwerking met, en toegankelijk voor iedereen)*
- *een ontmoetingsruimte hebben die voldoende groot is, aangevuld met lokalen om activiteiten te organiseren*
- *over een bad beschikken*
- *minstens 75 recreatieve (= ontspannende) activiteiten organiseren van 5 verschillende soorten*
- *minstens 100 vormende (= waarbij men iets leert) activiteiten organiseren van 5 verschillende soorten*
- *minstens 5 vormen van dienstverlening aanbieden. Eventueel in samenwerking met, moeten wel doorgaan in het LDC (vb. pedicure, een bad nemen met begeleiding, warme maaltijden, boodschappenhulp, klusjesdienst aan huis ifv aanpassingen zelfredzaamheid, strijkhulp voor een beperkte tijd, ziek-o-foon, mobiliteit, ...). Men kan ook werken naar specifieke doelgroepen vb. vereenzaming bij 80+*

5.7.4 Een lokaal dienstencentrum, ook in Waarschoot?!

Het behoeftenonderzoek staft de nood aan een dergelijk initiatief. 15,4% van de ondervraagde senioren serieuze eenzaamheidsgevoelens, 47% van de ondervraagde senioren heeft gezondheidsproblemen, 35% ondervindt moeilijkheden bij het invullen van formulieren en 30% blijft op zijn honger zitten door een gebrek aan informatie.

Het werkbezoek aan het LDC "Muide" leert ons dat vanuit de werking van het lokaal dienstencentrum de ouderen gemakkelijker te bereiken zijn. Zowel georganiseerde als niet georganiseerde senioren vinden gemakkelijk de weg naar dit huis.

Waar de ouderenadviesraad zich op termijn meer zal toeleggen op het verlenen van advies zal de organisatie van activiteiten worden overgenomen door het lokaal dienstencentrum. Het LDC zal zich dan concentreren op:

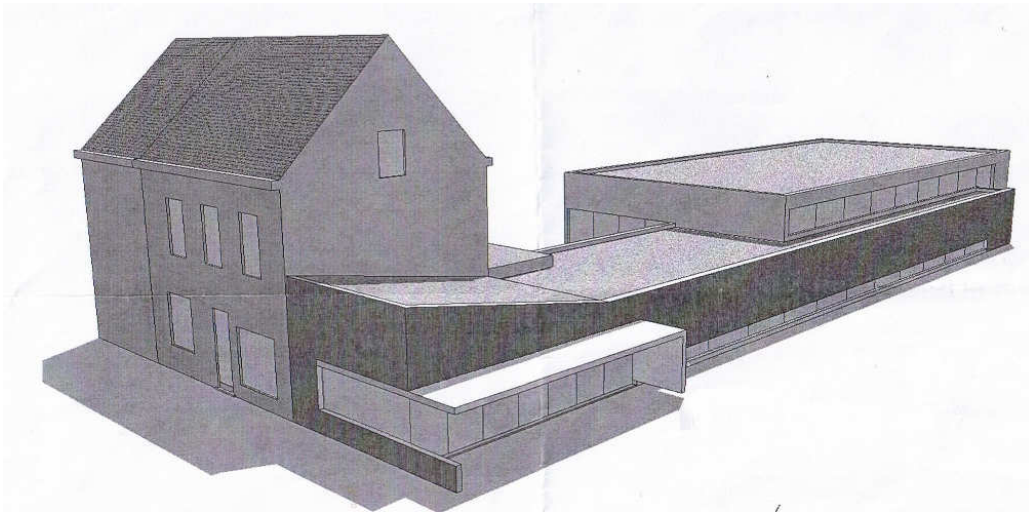
- *verstrekken van informatie over het netwerk van (ouderen)voorzieningen*
- *meldpuntfunctie, aanspreekpunt in de persoon van de coördinator*
- *hulp bij invullen van formulieren*
- *werken met vrijwilligers (van en voor 60+) in een vrijblijvende sfeer en vanuit een persoonlijke zingeving*
- *aanbieden van gerichte vormings- en ontwikkelingsprogramma's*
- *dienst- en hulpverlening en zorgverstrekking aan specifieke doelgroepen, bemiddelen en doorverwijzen.*

5.7.5 Haalbaarheidsstudie

In deze beleidsprogrammatie beoogt de ouderenadviesraad een haalbaarheidsstudie naar de oprichting van een lokaal dienstencentrum. Er wordt geijverd om het project op te nemen in de meerjarenplanning van zodra de financiële planning van gemeente/OCMW het toelaat. Er wordt echter gestreefd om ten laatste in 2014 een lokaal dienstencentrum in Waarschoot te openen.

Ondertussen wordt in samenspraak met het OCMW gezocht naar de ideale invulling, waarbij het OCMW het personeelslid (coördinator) voor haar rekening zou kunnen nemen en de gemeente de infrastructuur voor haar rekening zou kunnen nemen.

De locatie van het OCMW in de Schoolstraat wordt momenteel onderzocht naar haalbaarheid. De ligging – onmiddellijk in de buurt van het Woon- en Zorgcentrum De Linde – biedt mooie toekomstperspectieven (warme maaltijden, zorgondersteuning). Bovendien wordt de afstand naar de serviceflats en het rust- en verzorgingstehuis kleiner en hopelijk ook de drempel. Onderhandelingen met de eigenaar van het gebouw, Woon- en Zorgcentrum De Linde, staan in een beginfase.

Hoe het er in de toekomst zou kunnen uitzien.....

CONCREET

- In samenwerking met OCMW en Woon- en Zorgcentrum De Linde
  - Haalbaarheidsstudie naar de oprichting van een lokaal dienstencentrum

BIJLAGE: DECREET OUDERENPARTICIPATIE EEN (NODIGE) STIMULANS VOOR LOKAAL OUDERENBELEID?⁸

Op 21 april 2004 keurde het Vlaams parlement het decreet goed houdende de stimulering van een inclusief Vlaams ouderenbeleid en de beleidsparticipatie van ouderen. Via dit decreet wil de decreetgever onder andere de lokale participatie van ouderen aan het lokaal beleid stimuleren. Het lokaal bestuur (in het decreet omschreven als de gemeente) kan subsidies ontvangen voor het opstellen van een ouderenbeleidsplan en voor de initiatieven die de inspraak van ouderen aan het beleid realiseren. Hiertegenover staan een hele reeks van zware voorwaarden:

- ✓ *Het lokaal bestuur moet tweemaal per legislatuur een ouderenbeleidsplan opstellen en laten goedkeuren door de gemeenteraad. Dit ouderenbeleidsplan moet deel uitmaken van het lokaal sociaal beleidsplan.*
- ✓ *Er moet een schepen bevoegd zijn voor ouderenbeleid.*
- ✓ *Het lokaal bestuur duidt een ouderenbeleidscoördinator aan.*
- ✓ *Tijdens eenzelfde legislatuur moet het lokaal bestuur tweemaal een voortgangsrapport indienen bij de Vlaamse regering.*
- ✓ *In de gemeente moet een ouderenadviesraad aanwezig zijn (met pluralistische afspiegeling van de lokale ouderenbevolking).*
- ✓ *Het lokaal bestuur moet een afsprakennota opstellen waar de inspraak- en participatieprocedures tussen het lokaal bestuur en de betrokken ouderen, instellingen en initiatieven en adviesraden minstens één maal per legislatuur worden goedgekeurd door de gemeenteraad.*
- ✓ *De deelname van ouderen aan andere lokale adviesraden en beheerraden van ouderenvoorzieningen moet gestimuleerd worden.*
- ✓ *Particuliere verenigingen en instellingen moeten ondersteund worden via een subsidiereglement van minstens 1 euro per oudere inwoner (60-plusser) ofwel via het gratis ter beschikking stellen van de gemeentelijke infrastructuur (voor een tegenwaarde van minstens 1 euro per 60-plusser).*

BIBLIOGRAFIE

- Verlinden, Elke, *Decreet ouderenparticipatie een (nodige) stimulans voor lokaal ouderenbeleid?*, juli 2004
- Verlinden, Elke, *Inclusief Lokaal Ouderenbeleid*, Pockets Lokale Besturen, OCMW en Maatschappelijk Welzijn, 1ste editie, Politeia VVSG, april 2007
- "... en ze leefden nog lang en gelukkig". Integraal Ouderenbeleidsplan van het Streekplatform, cel RWOM (Regionaal Welzijnsoverleg Meetjesland, juli 2002)
- Anthoon, Georges, "Talent in actie. Je loopbaan en je leven op het juiste spoor"

---

¹ Vervotte, I., *Het decreet van 30 april 2004 houdende de stimulering van een inclusief Vlaams ouderenbeleid en de beleidsparticipatie van ouderen wil het lokaal ouderenbeleid immers stimuleren evenals de participatie van ouderen aan het lokale beleid.* (goedgekeurd op 7 maart 2007)

² Anthoon, Georges, "Talent in actie. Je loopbaan en je leven op het juiste spoor", pag. 29

³ "... en ze leefden nog lang en gelukkig". *Integraal Ouderenbeleidsplan van het Streekplatform, cel RWOM (Regionaal Welzijnsoverleg Meetjesland, juli 2002)*

⁴ Koenraad De Wolf: *De senior van morgen, verschillen tussen zestig-plussers vergroten*, artikel uit *Tertio* nr 50, 24 januari 2001

⁵ Herman Konings, *zaakvoerder van Pocket Marketing/nXt, is licentiaat in de theoretische psychologie en zaakvoerder van het Antwerpse trend- en toekomstonderzoeksbureau Pocket Marketing/nXt. Als trendwatcher geeft hij onder de hoofding 'Ik ben niet gisteren!' regelmatig adviesrondes en spreekbeurten aan bedrijven en hogescholen over socio-culturele verschuivingen, trend-observaties en toekomstverwachtingen*

⁶ VUB, Prof. Verté, 2006

⁷ Baetslé Hans, Coopman Ann, David Dirk, De Kesel Annie, Slock Ludwine, Van Maldegem Bruno en Verbiest Viviane *gingen als delegatie vanuit Waarschoot een verkennend werkbezoek brengen aan het Lokaal Dienstencentrum "Muide", New Orleansstraat 263/267 te 9000 Gent op maandag 24 september 2007*

⁸ Elke Verlinden, *Juli 2004, VVSG*
